

Vergaderjaar 1995–1996

24 400 X

Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 1996

Nr. 125

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 12 juli 1996

In de brief van 19 april jl. (kamerstuk 24 400 V en X, nr. 58) bent u geïnformeerd over de United Nations Angola Verification Mission (Unavem-III). In deze brief werd onder meer gesteld dat de Nederlandse politiewaarnemers vooralsnog in Angola blijven gehandhaafd, maar dat na enkele maanden de effectiviteit van de civiele politie van Unavem opnieuw zou worden beoordeeld. Van 9 juni tot en met 14 juni jl. heeft een delegatie van Defensie en Buitenlandse Zaken een werkbezoek aan Unavem afgelegd. Op grond hiervan bericht ik u, mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken, over de situatie in Angola en de positie van de politiewaarnemers.

De inkwartiering van Unita-soldaten heeft de hoogste prioriteit; meer dan 50 000 Unita-militairen zijn inmiddels ingekwartierd. Ook volgens het laatste rapport van de Secretaris-Generaal van de VN van 27 juni jl. over de vredesoperatie in Angola, is er de laatste twee maanden opnieuw voortgang geboekt. Inmiddels zijn vijftien officieren van Unita in het Angolese regeringsleger opgenomen. Wel bestaat de indruk dat een harde kern zich aan inkwartiering onttrekt. Verder bestaat er twijfel of de Angolese regering de ingekwartierde Unita-soldaten, na afloop van de inkwartieringstermijn van 80 dagen, voldoende werkgelegenheid kan verschaffen zoals was overeengekomen. De kwaliteit en kwantiteit van de ingeleverde wapens en munitie laat te wensen over. In de gebieden die voorheen door Unita werden gecontroleerd, is, als gevolg van de inkwartiering en de aanwezigheid van bandieten en gedeserteerde soldaten, de veiligheid van de lokale bevolking afgenomen. Tot dusver heeft dit niet geleid tot extra risico's voor de Nederlandse militairen.

Van de voorziene achttien ontmijningsbrigades zijn er nu drie opgeleid. Hiervan zijn er inmiddels twee operationeel. De cursus voor de vierde brigade begint binnenkort. Voorts wordt een cursus explosieven-opruiming gegeven.

De politiewaarnemers kunnen door een gebrek aan medewerking van de lokale politie hun eigenlijke taak nog onvoldoende uitvoeren. Zij verrichten echter wel zinvol werk. Zo voeren ze – vooral daar waar nationale politie ontbreekt – zelf politie-onderzoek uit op verzoek van de bevolking en werkt hun aanwezigheid preventief. In de volgende fase van het vredesproces, die in juli is begonnen, is voorzien dat de politie-waarnemers meer politietaken gaan uitvoeren. Er zal onder meer moeten worden toegezien op de vorming van een neutrale verenigde politie. Volgens het rapport van de SGVN van 27 juni jl. worden op dit ogenblik de eerste tientallen Unita-leden in de nationale politie opgenomen.

De Zweedse missie deelt de Nederlandse opvatting dat de huidige inzet van de politiewaarnemers niet optimaal is. Zij overweegt echter op dit moment niet om haar civiele politie terug te trekken omdat zij, evenals de VN, groot belang hecht aan de multinationale samenstelling van de civiele politiecomponent binnen Unavem. Naast Nederland zijn Zweden en Portugal de enige Westerse landen die met politiewaarnemers deelnemen aan Unavem-III.

Indien in de komende fase de politietaken meer inhoud krijgen, zou terugtrekking van de Nederlandse politiewaarnemers zelfs averechts werken. Na een tijdelijke terugtrekking zouden – bij terugkeer in Unavem – de huidige functies niet meer voor Nederland beschikbaar zijn en de inmiddels opgebouwde relaties, met vooral de lokale bevolking, verloren zijn. De Koninklijke marechaussee beschikt over voldoende capaciteit om het aantal geplande politiewaarnemers te blijven leveren.

In vergelijking met de situatie in april jl. heeft Unavem vooruitgang geboekt. De achterstand op het oorspronkelijke tijdschema zal echter niet kunnen worden ingelopen. Het mandaat, dat op 11 juli jl. afliep, is door de Veiligheidsraad voorlopig met drie maanden verlengd. Hoewel de Nederlandse politiewaarnemers niet steeds voor de eigenlijke taak kunnen worden ingezet, constateer ik dat hun aanwezigheid binnen deze VN-missie zinvol is. Volgens de SGVN is de aanwezigheid van al het Unavem-personeel de komende maanden van essentieel belang. Nu het ernaar uitziet dat in de volgende fase van het vredesproces meer inhoud aan de politietaak kan worden gegeven, heb ik besloten de politie-waarnemers in Unavem te handhaven.

De Minister van Defensie,
J. J. C. Voorhoeve